

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

ฉบับที่ ๔๔๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ. ๒๕๑๑

เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

การจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ มาตรฐานเลขที่ มอก. 2563 - 2555 ไว้ ดังมีรายละเอียด ต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

หม่อมราชวงศ์ พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิวัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

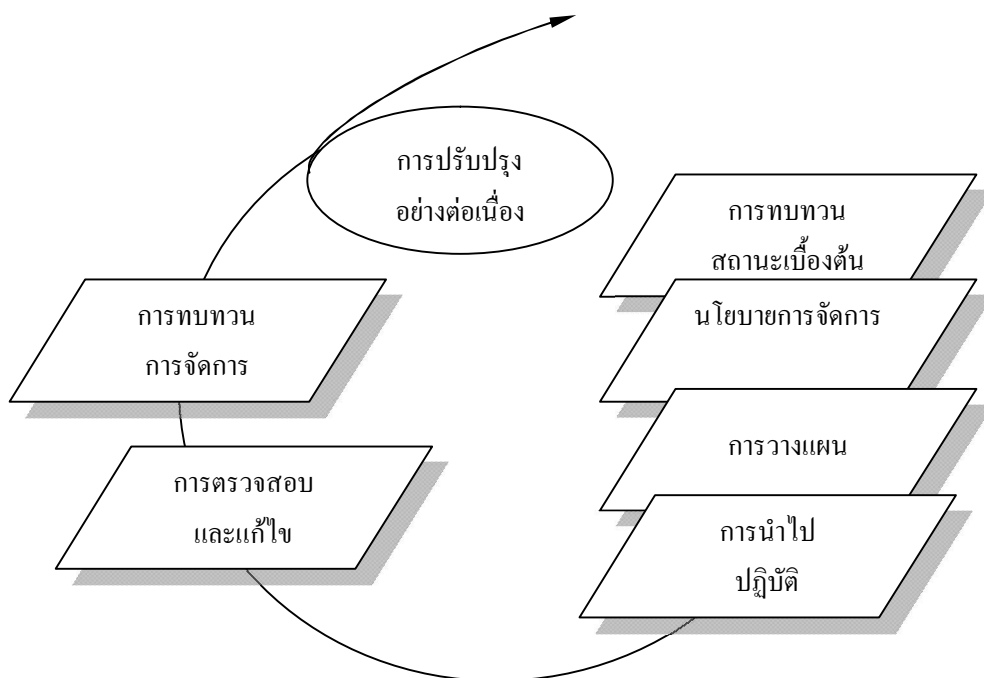
การจัดการหน่วยดับเพลิง

สำหรับสถานประกอบการ

1. ขอบข่าย

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ครอบคลุมข้อกำหนดการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการในด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม โดยไม่รวมถึงการดับไฟฟ้าและการดับเพลิงอากาศยาน ซึ่งมาตรฐานนี้ประกอบด้วย การทบทวนสถานะเบื้องต้น นโยบายการจัดการ การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และแก้ไข การทบทวนการจัดการ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการจัดหน่วย การกำหนดหน้าที่บุคลากร คุณสมบัติบุคลากร การจัดงบประมาณ การกำหนดเครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อบรรลुวัตถุประสงค์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ

องค์ประกอบของระบบการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการประกอบด้วยขั้นตอนตามรูปที่ 1

รูปที่ 1 องค์ประกอบของระบบการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ

(ข้อ 1.)

2. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 การประเมินความเสี่ยง (risk assessment) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ถึงปัจจัยหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้อันตรายที่มีและที่แอบแฝงอยู่ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และอาจก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การเกิดเพลิงไหม้ การระเบิด การรั่วไหลของสารเคมีหรือวัตถุอันตราย โดยพิจารณาถึงโอกาสและความรุนแรงของเหตุการณ์เหล่านั้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดอันตราย หรือความเสียหายแก่ชีวิตทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม
- 2.2 การชี้บ่งอันตราย (hazard identification) หมายถึง การแจกแจงอันตรายต่าง ๆ ที่มีและที่แอบแฝงอยู่ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการทุกขั้นตอนตั้งแต่การรับจ่าย การเก็บ การขนถ่ายหรือขนย้าย การใช้ การขนส่ง วัตถุดิบ เชื้อเพลิง สารเคมีหรือวัตถุอันตราย ผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบพลอยได้ กระบวนการผลิต วิธีการปฏิบัติงาน เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต และกิจกรรมหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ
- 2.3 การจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ (fire brigade management for workplace) หมายถึง กิจกรรมและวิธีปฏิบัติที่เป็นระบบและประสานงานกันในองค์กร เพื่อสามารถจัดการหน่วยดับเพลิงในสถานประกอบการให้บรรลุเป้าหมายในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ
- 2.4 สถานประกอบการ (workplace) หมายถึง สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประกอบกิจการเป็นประจำ และหมายความรวมถึงสถานที่ซึ่งใช้เป็นที่ผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ
- 2.5 หน่วยดับเพลิง (fire brigade) หมายถึง หน่วยงานภายในสถานประกอบการที่นายจ้างจัดตั้งขึ้น เพื่อให้มีหน้าที่ในการดับเพลิง ซึ่งรวมถึงหน่วยดับเพลิงภายนอกที่มีสัญญาจ้างกับสถานประกอบการด้วย และหน่วยงานดับเพลิงนี้ เป็นหน่วยงานหนึ่งในการตอบโต้เหตุเพลิงไหม้ และเหตุฉุกเฉินในด้านอื่น ที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยการแพทย์ฉุกเฉินหรือหน่วยรักษาความปลอดภัยในสถานประกอบการแล้วแต่กรณี
- 2.6 นักดับเพลิง (fireman) หมายถึง ลูกจ้างของหน่วยดับเพลิงที่นายจ้างแต่งตั้งให้มีหน้าที่เป็นนักดับเพลิงอาชีพ รวมถึงลูกจ้างของหน่วยดับเพลิงภายนอกที่มีสัญญาจ้างกับสถานประกอบการด้วย ไม่รวมถึงลูกจ้างที่ทำการดับเพลิงขั้นต้นในสถานประกอบการ
- 2.7 หัวหน้าหน่วยดับเพลิง (fire chief) หมายถึง ลูกจ้างที่นายจ้างแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สั่งการและจัดการหน่วยดับเพลิง
- 2.8 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (safety officer) หมายถึง ลูกจ้างที่นายจ้างแต่งตั้งให้ทำหน้าที่แนะนำ กำกับดูแลรับผิดชอบให้พนักงานในสถานประกอบการได้รับความปลอดภัยในการทำงาน และสำรวจตรวจสอบความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นได้จากเครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือ ตลอดจนสภาพแวดล้อม

ในการทำงาน เสนอให้มีการป้องกัน หรือแก้ไขปรับปรุงสภาพแวดล้อมในสถานประกอบการให้ได้มาตรฐานตามกฎหมาย

- 2.9 พนักงานสนับสนุน (supporting officer) หมายถึง พนักงานที่มีหน้าที่สนับสนุนภารกิจของหน่วยดับเพลิง เช่น พนักงานขับรถยนต์ พนักงานเลขานุการ พนักงานสื่อสาร ช่างเทคนิค
- 2.10 ผู้บัญชาการเหตุ (incident commander) หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบและสั่งการเมื่อมีเหตุเพลิงไหม้

3. ข้อกำหนดการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ

3.1 ข้อกำหนดทั่วไป

สถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีหน่วยดับเพลิง ต้องมีการประเมินความเสี่ยงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วว่า มีความจำเป็นต้องจัดตั้งหน่วยดับเพลิงที่เหมาะสมในสถานประกอบการ เพื่อป้องกันและระงับอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในสถานประกอบการที่ทำให้มีผลกระทบต่อลูกจ้าง ลูกค้า ทรัพย์สิน สินค้า กระบวนการผลิต การบริการ การทำงาน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการ

3.2 การทบทวนสถานะเริ่มต้น

สถานประกอบการต้องทบทวนการดำเนินงานด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่มีอยู่กับการข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทรัพยากรที่มีอยู่ในการป้องกันอัคคีภัย

3.3 นโยบายการจัดการ

ผู้ประกอบการต้อง

- 3.3.1 กำหนดและรักษาไว้ซึ่งนโยบายที่แสดงถึงความมุ่งมั่นต่อการจัดตั้งหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ โดยการนำระบบการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการไปปฏิบัติ
- 3.3.2 กำหนดนโยบายการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการไว้เป็นเอกสาร เพื่อแสดงเจตจำนงโดยนโยบายดังกล่าว ต้องเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจหรือนโยบายด้านการป้องกันอัคคีภัยสำหรับสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องกับการประกอบกิจการที่เหมาะสมกับลักษณะความเสี่ยงของสถานประกอบการ
- 3.3.3 แสดงเจตจำนงที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนดและข้อกำหนดอื่น ๆ ของสถานประกอบการ
- 3.3.4 แสดงเจตจำนงที่จะปรับปรุงระบบการจัดการอย่างต่อเนื่อง
- 3.3.5 แสดงเจตจำนงที่จะจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอเหมาะสมในการดำเนินการตามระบบการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ

- 3.3.6 สื่อสารให้บุคลากรทั้งหมดซึ่งทำงานให้ได้รับทราบถึงความสำคัญในเรื่องของระบบการจัดการหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ และเผยแพร่สู่สาธารณะ

3.4 การวางแผน

- 3.4.1 สถานประกอบการต้องมีการชี้บ่งอันตรายและประเมินความเสี่ยง เพื่อกำหนดความสามารถของหน่วยดับเพลิงและพนักงานของหน่วยดับเพลิง อย่างน้อย ดังนี้

- (1) ชี้บ่งอันตรายและประเมินความเสี่ยงของสิ่งที่จะต้องได้รับการป้องกัน เช่น ลูกจ้าง ลูกค้า ทรัพย์สิน สินค้า กระบวนการผลิต การบริการ การทำงาน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการ
- (2) ชี้บ่งอันตรายและประเมินความเสี่ยงลักษณะของกระบวนการหรือกิจกรรมในสถานประกอบการที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัย
- (3) ชี้บ่งระดับความสามารถในการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่มีอยู่
- (4) ชี้บ่งวัตถุอันตรายที่ครอบครอง เช่น สารเชื้อเพลิง สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุไวไฟ วัสดุมีพิษ

- 3.4.2 ระดับความรุนแรงที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดขอบเขต หน้าที่ และภารกิจของหน่วยดับเพลิงในสถานประกอบการมี 4 ระดับ ดังนี้

- (1) ระดับ 1 คือ ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดเพลิงไหม้ที่มีความรุนแรงในระดับทั่วไป
- (2) ระดับ 2 คือ ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดเพลิงไหม้ที่มีความรุนแรง มีขนาดใหญ่ และมีความซับซ้อนในการดับเพลิง
- (3) ระดับ 3 คือ ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดเพลิงไหม้ที่มีความรุนแรงที่เกิดจากการครอบครองวัตถุอันตรายที่ไวไฟ เช่น ของแข็งติดไฟ น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซไวไฟ
- (4) ระดับ 4 คือ ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดเพลิงไหม้ที่มีความรุนแรงที่เกิดจากการครอบครองวัตถุอันตรายที่ไวไฟมาก เช่น สารเชื้อเพลิง สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุไวไฟ วัตถุระเบิด สารที่ไม่เสถียร หรือสารที่มีผลในการทำลายอย่างรุนแรง

- 3.4.3 การวางแผนต้องพิจารณาถึงภัยคุกคามอื่นที่อาจเกี่ยวข้อง เช่น ภัยธรรมชาติหรือภัยที่เกิดจากมนุษย์

3.5 การนำไปปฏิบัติ

- 3.5.1 การจัดตั้งหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการ

ผู้มีอำนาจในสถานประกอบการต้องออกคำสั่งจัดตั้งหน่วยดับเพลิงสำหรับสถานประกอบการและแต่งตั้งลูกจ้างเป็นผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ โดยระบุสายงานบังคับบัญชา อำนาจ หน้าที่ ภารกิจ จำนวนอัตรากำลัง รวมถึงสิทธิในการขอการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 ข้อบังคับการทำงานของหน่วยดับเพลิง

หน่วยดับเพลิงต้องจัดให้มีข้อบังคับในการปฏิบัติงานและให้บุคลากรทุกคนในหน่วยดับเพลิงได้รับทราบโดยทั่วถึง

3.5.3 หน้าที่ของหน่วยดับเพลิง

หน่วยดับเพลิงที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งต้องระบุหน้าที่อย่างชัดเจน โดยทั่วไปหน่วยดับเพลิงมีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมหลักเพื่อการป้องกันและระงับอัคคีภัยตามคำสั่งของผู้บัญชาการเหตุการณ์ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) ดับเพลิงในสถานประกอบการเพื่อป้องกันชีวิตผู้ปฏิบัติงานและผู้ประสพภัย
- (2) ป้องกันทรัพย์สินในสถานประกอบการจากเพลิงไหม้
- (3) บรรเทาเหตุการณ์เพลิงไหม้มิให้ลุกลามและอาจะระบุให้มีกิจกรรมรองได้ ดังต่อไปนี้
 - (3.1) ให้บริการกู้ภัยฉุกเฉินหรือการแพทย์ฉุกเฉิน
 - (3.2) ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ชี้นำอันตรายและประเมินความเสี่ยง เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการและระเบียบปฏิบัติในด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย
 - (3.3) อบรม เผยแพร่ความรู้ ควบคุมการฝึกพนักงานดับเพลิง การฝึกซ้อมดับเพลิง การหนีไฟในสถานประกอบการประเมินและกำหนดคุณสมบัติ สมาชิกในหน่วยดับเพลิงจัดการฝึกอบรม และจัดการความรู้ให้เหมาะสมกับการกิจ
 - (3.4) บริหารจัดการ การเงิน การพัสดุ การประมาณการรายจ่ายของหน่วยดับเพลิง
 - (3.5) บำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย
 - (3.6) ฝึกอบรมทบทวนความรู้ในด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้แก่บุคลากรในสถานประกอบการ

3.5.4 หน้าที่ของบุคลากรในหน่วยดับเพลิง

บุคลากรแต่ละคนในหน่วยดับเพลิงต้องผ่านการคัดเลือกและควรพิจารณาประกอบ จากคุณวุฒิ วิทยุติ ประสพการณ์ สุขภาพและสมรรถภาพร่างกายที่เหมาะสมแก่หน้าที่ และมีทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยทั่วไปประกอบด้วยบุคลากร ดังต่อไปนี้

- (1) หัวหน้าหน่วยดับเพลิง มีหน้าที่สั่งการและบริหารจัดการหน่วยดับเพลิง
- (2) นักดับเพลิง มีหน้าที่ในการเข้าพจญเพลิง โดยอาจมีบางคนถูกแต่งตั้งเป็นหัวหน้าชุดได้

- (3) พนักงานธุรการ มีหน้าที่ในการจัดการเอกสาร บันทึก ที่เกี่ยวข้องของหน่วยดับเพลิง
- (4) พนักงานสนับสนุน มีหน้าที่สนับสนุนภารกิจของหน่วยดับเพลิง เช่น พนักงานขับรถยนต์ พนักงานเลขานุการ พนักงานสื่อสาร ช่างเทคนิค
- (5) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน มีหน้าที่สำรวจตรวจสอบความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นได้จากเครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือตลอดจนสภาพแวดล้อมในการทำงาน

หมายเหตุ บุคลากรของหน่วยดับเพลิงอาจเป็นบุคลากรประจำหน่วยหรือจากหน่วยงานอื่น
เป็นครั้งคราวก็ได้

3.5.5 คุณสมบัติของบุคลากรในหน่วยดับเพลิง

บุคลากรของหน่วยดับเพลิงต้องมีคุณสมบัติ วิทยุติ ประสพการณ์ สมรรถภาพร่างกายที่เหมาะสมแก่หน้าที่
ดังนี้

- (1) สุขภาพและสมรรถภาพร่างกายบุคลากรทุกคนในหน่วยดับเพลิงต้องไม่มีโรคประจำตัวที่อาจ
เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน เช่น โรคหัวใจ โรคลมชัก และต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์
แข็งแรง และได้รับการตรวจสมรรถภาพร่างกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (2) คุณสมบัติหัวหน้าหน่วยดับเพลิงและนักดับเพลิง ต้องผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ หรือ
หน่วยงานที่ทางราชการยอมรับ และมีความรู้เพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้ตามหน้าที่ และมีการจัดทำ
แผนจัดการทบทวนเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง
- (3) หัวหน้าหน่วยดับเพลิงและนักดับเพลิง ต้องได้รับรู้และรับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องในด้านสภาพ
ความเป็นอันตรายของการครอบครองวัตถุอันตรายของสถานประกอบการ เช่น สารเชื้อเพลิง
สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุนิวเคลียร์ วัตถุระเบิด วัตถุมีพิษ ที่มีอยู่ในสถานประกอบการ
- (4) หัวหน้าหน่วยดับเพลิงและนักดับเพลิง ต้องได้รับการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย ตามหลักของ
วิทยาศาสตร์การกีฬา

3.5.6 อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล

ต้องเป็นชนิดที่ผลิตได้มาตรฐานหรือผ่านการทดสอบแล้วว่าสามารถใช้งานได้ในการกิจ ประกอบไป
ด้วยอุปกรณ์ป้องกันภัยที่จำเป็นที่ป้องกันได้ทั้งร่างกายของพนักงานดับเพลิง และใช้ได้กับระดับความ
รุนแรงที่ได้ประเมินไว้ อย่างน้อย ดังนี้

- (1) หมวกดับเพลิงมีครอบโศปิดหน้าตามระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้
- (2) ผ้าคลุมศีรษะและส่วนคอตามระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้
- (3) เสื้อดับเพลิงตามระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้

- (4) กางเกงดับเพลิงตามระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้
- (5) ถุงมือดับเพลิงตามระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้
- (6) รองเท้าดับเพลิงตามระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้
- (7) เครื่องช่วยหายใจ ประกอบด้วย หน้ากากและถังอากาศ

3.5.7 เครื่องมือและอุปกรณ์ดับเพลิง

ต้องเป็นชนิดที่ผลิตได้มาตรฐานหรือผ่านการทดสอบแล้วว่าสามารถใช้งานได้ในการกิจตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างน้อยดังนี้

- (1) เครื่องดับเพลิงแบบยกหัวตามลักษณะของเพลิงไหม้ ตาม มอก. 332 หรือ มอก. 881 หรือ มอก. 882 หรือมาตรฐานของผู้ทำ
- (2) สายส่งน้ำดับเพลิง ตาม มอก. 695 หรือตามมาตรฐานที่เทียบเท่า
- (3) หัวฉีดน้ำดับเพลิง ตามมาตรฐานสำหรับใช้ในการดับเพลิง
- (4) เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ที่สามารถจ่ายน้ำได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องใช้แหล่งพลังงานจากภายนอก

3.5.8 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่จำเป็นแล้วว่าจำเป็นต้องเป็นชนิดที่ผลิตได้มาตรฐาน หรือผ่านการทดสอบแล้วว่าสามารถใช้งานได้ในการกิจ เช่น

- (1) ไฟฉายหรือโคมไฟชนิดกันน้ำหรือกันระเบิด
- (2) เชือกกู้ภัย
- (3) ขวาน ขอบเกี่ยว มีด
- (4) วิทยุสื่อสาร
- (5) เครื่องมือวัดปริมาณสารอันตราย เช่น สารเชื้อเพลิง สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุนิวเคลียร์ วัตถุระเบิด วัตถุมีพิษ
- (6) อุปกรณ์ปฐมพยาบาล

3.5.9 เครื่องมือพิเศษที่ได้ประเมินแล้วว่ามีความจำเป็นที่ต้องมีไว้ใช้ เช่น เครื่องผสมโฟม เครื่องระบายอากาศ ต้องเป็นชนิดที่ผลิตได้มาตรฐานหรือผ่านการทดสอบแล้วว่าสามารถใช้งานได้ โดยคุณลักษณะของเครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการใช้งานในการกิจและระดับความเสี่ยงที่ถูกประเมิน และควรพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

- (1) ความเข้ากันได้ เช่น ความเป็นสื่อไฟฟ้า การเกิดปฏิกิริยาเคมี

- (2) อัตราการทนไฟของชิ้นส่วน
- (3) ความสามารถในการป้องกันน้ำ หรือป้องกันมิให้เปลวไฟแลบออกจากอุปกรณ์
- (4) ความสามารถในการป้องกันแรงกระแทก แรงเฉือน
- (5) ความสามารถในการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีสารอันตราย เช่น สารเชื้อเพลิง สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุไวเคลียร์ วัตถุระเบิด วัตถุมีพิษ

3.5.10 สถานที่ทำการของหน่วยดับเพลิง หรือสถานีดับเพลิง

ควรแยกออกจากอาคารหลัก และพื้นที่ที่เสี่ยงในการเกิดอัคคีภัยหรือพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบที่อาจทำให้เกิดการเสียหาย และควรพิจารณาให้มีส่วนประกอบ ดังนี้

- (1) ส่วนสำนักงานสำหรับอำนาจการทางธุรการ
- (2) ส่วนพัสดุสำหรับจัดเก็บเครื่องมือเครื่องใช้
- (3) ส่วนสื่อสาร
- (4) ส่วนที่พักสำหรับผู้เข้าเวร
- (5) ส่วนเตรียมอาหาร
- (6) ส่วนฝึกอบรม ประชุม นันทนาการ หรือที่ปฏิบัติศาสนกิจ
- (7) ส่วนออกกำลังกาย
- (8) ส่วนห้องอาบน้ำ สุขา
- (9) ส่วนจอดยานพาหนะ และการซ่อมบำรุง
- (10) ส่วนสนามฝึกซ้อมดับเพลิงที่มีความยาวไม่น้อยกว่าระยะฉีดน้ำไกลสุด
- (11) ส่วนจัดเก็บวัสดุเชื้อเพลิงหรือวัสดุอันตราย

3.5.11 การฝึกซ้อม

หน่วยดับเพลิงต้องจัดให้มีแผนการฝึกซ้อม อย่างน้อยดังนี้

- (1) การฝึกซ้อมเพื่อรักษาสมรรถภาพร่างกาย
- (2) การฝึกซ้อมเพื่อรักษาสมรรถนะเครื่องมือเครื่องใช้
- (3) การฝึกซ้อมจำลองสถานการณ์
- (4) การฝึกซ้อมร่วมกับหน่วยงานภายนอกหรือหน่วยดับเพลิงของส่วนราชการในท้องถิ่น

3.5.12 การเก็บบันทึกเอกสาร

เอกสารที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการบันทึก จัดหมวดหมู่ อย่างเป็นระบบ

3.6 การตรวจสอบและแก้ไข

3.6.1 การตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวก

เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกต้องได้รับการทดสอบและตรวจสอบตามมาตรฐานของผู้ทำและข้อกำหนดของกฎหมาย หรืออย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการดับเพลิงทุกราชการ ต้องได้รับการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (2) ตรวจสอบเครื่องช่วยหายใจเดือนละ 1 ครั้ง และทดสอบถังอากาศตามมาตรฐานของผู้ทำ หรือตาม มอก. 358
- (3) เครื่องดับเพลิงยกหิ้วต้องได้รับการตรวจสอบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และตรวจสอบ และทดสอบตามข้อกำหนดใน มอก. 332 หรือ มอก. 881 หรือ มอก. 882 หรือมาตรฐานของผู้ทำ
- (4) เครื่องมือและมาตรวัดที่ต้องทำการสอบเทียบมาตรวัดต้องดำเนินการตามมาตรฐานของผู้ทำ หรือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วแต่กรณี

3.6.2 เครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นภาระความดัน เช่น ถังอากาศสำหรับเครื่องช่วยหายใจ ถังดับเพลิงที่กำหนดให้ทำการทดสอบโดยไม่ทำลาย (non destructive testing : NDT) ต้องปฏิบัติตามวิธีการ และกำหนดระยะเวลาของมาตรฐานหรือข้อกำหนดของผู้ทำ

3.7 การทบทวนการจัดการ

3.7.1 การประเมินผล

หน่วยดับเพลิงต้องได้รับการประเมินผลตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้แทนนายจ้าง ผู้แทนจากภายนอก ผู้แทนจากส่วนราชการในพื้นที่

3.7.2 การทบทวนการปฏิบัติงาน

หน่วยดับเพลิงต้องมีการประชุมทบทวนประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการประเมินความเสี่ยงของภารกิจและจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อนายจ้าง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.7.3 หลังปฏิบัติการฝึกซ้อมหรือการปฏิบัติการเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น หน่วยดับเพลิงต้องมีการประชุมสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น และบันทึกข้อเสนอต่อผู้บริหารสถานประกอบการ

3.8 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

3.8.1 บันทึกที่เกี่ยวข้องต้องถูกนำไปวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อการปรับปรุงแผนการดำเนินงาน

3.8.2 การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมให้ความเห็น เป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
